

Utmarkslag i Tinn v/Tinn Jaktsenter
Svaddevegen 125
3630 Rødberg

Trondheim, 13.06.2018

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2018/6566

Saksbehandler:
Erik Lund

Avgjørelse av klage på vedtak om fastsetting av kvote i Hardangervidda villreinområde

Miljødirektoratet stadfester vedtak fra Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet. Kvoten for villreinjakt på Hardangervidda i 2018 blir derfor i samsvar med nemndas vedtak på 1500 dyr, fordelt på 70 % frie dyr, 15% simle/ungdyr og 15% kalv.

Vi viser til oversendelse fra Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet datert 1. juni 2018, med vedlagte behandling av klage datert 23. mai fra flere utmarkslag i Tinn kommune.

Bakgrunn

Villreinnemnda fattet vedtak om en kvote på 1500 dyr for jakt på villrein på Hardangervidda høsten 2018. Kvoten var fordelt på 70% fridyr, 15% simle/ungdyr og 15% kalv. Villreinnemndas vedtak er i samsvar med tilrådingen fra Hardangervidda Villreinutval.

Klagen

Flere utmarkslag i Tinn kommune påklagde villreinnemndas vedtak i brev av 23. mai 2018. Det anføres følgende i klagen:

- *Fellingsstatistikken fra 2010 til 2018 viser at det er felt en svært høy andel simler. Mest ekstremt i 2014 da det var felt 1267 simler av et totalt uttak på 2575 dyr (nær 50%). Over tid har simleuttaket i prosent vært markert høyere enn det som kan regnes som «vanlig» i andre villreinområder.*
- *Ved å felle for mange hunndyr endrer en produktiviteten raskt uten at en i starten trenger å se en stor nedgang i totalt dyreantall. En nedgang i stammestørrelse, slik det er rapportert etter minimumstillingen i 2018, kan i stor grad forklares som en effekt av uttaket av simler, særlig fra 2013 til 2016. Strukturtellingene viste ikke rak nedgang i simleandelen av stammen, og de svært høye simle/ungdyr-kvotene ble videreført.*
- *Basert på tilråding fra villreinutvalget, legger villreinnemnda til grunn at tilveksten i villreinstammen på Hardangervidda i 2018 maksimalt kan være 1000 dyr, uten jakt og at maksimal kvote er 1000 dyr dersom det skal være netto tilvekst på 500 dyr. Etter vår vurdering bygger dette på en forutsetning om at ulike negative forhold virker i samme retning. Det er for eksempel lagt inn at 8,4% av stammen dør av naturlige årsaker i løpet av vinteren. Dette er et høyt tall og bygger ikke på faktiske observasjoner innsamlet i felt. Kalvetilveksten er satt til 1500 kalv før jakt. Kalvetilveksten vil øke når en reduserer uttaket av simler. Det er og lagt til grunn en*

høy fellingsprosent.

- Ved å normalisere bestandsstrukturen er det ikke urealistisk å ha et uttak nær 25% regnet i forhold til vinterstammen, dvs. felle oppimot 1750 dyr. Med en felling på 35% av tildelte fellingsløyver vil dette tilsvare en kvote på 5000 dyr ved en stamme på 7000 dyr.
- Ved å holde avskytinga av simler relativt lavt de neste 2-3 årene, er det sannsynlig at kalvetilveksten vil øke vesentlig og stammen vil ha betydelig netto tilvekst også med en kvote på 3000 dyr.
- Stammen er ikke på et dramatisk lavt nivå.
- Over tid bør målet for forvaltninga av reinstammen på Hardangervidda være å få en stabil bestand av simler, med god fordeling på årsklasser. Dette kan en aldri oppnå dersom en har store svingninger i simleavskytinga. Den eneste måten å tilnærme seg en jevn tilvekst av kalver er å ha et stabilt simlesegment både i tall og aldersfordeling.
- For å ta vare på jakttradisjonene er det viktig at særlig ungdom kan komme på jakt hvert år.
- Over lang tid har bestandsforvaltningen vært underlagt noe som kan kalles et flertallsstyre rundt Hardangervidda. Vi mener at tiden er inne for mer konsensusbasert villreinforvaltning.

Villreinnemnda sin behandling av klagen

Villreinnemndas saksutredning gjengis i sin helhet:

"I mangel av minimumstillinger og usikkert resultat fra strukturtellingene har de siste års bestandsvurderinger i hovedsak basert seg på resultatene fra kalvetellingene. Tallene fra kalvetellingene har holdt bestandsanslaget oppe på et nivå som i stor grad ikke har samsvart med øvrige tegn som har tydet på en redusert bestandsstørrelse. I perioden 2012-2015 har trolig resultatene fra strukturtellingen vært noe misvisende, og ikke gitt et riktig bilde av strukturutviklingen. Det har enkelte år ikke vært god sammenheng mellom jaktuttak/forventet utvikling og simleandel funnet på tellingene. Strukturtellingen 2016 er vurdert å være svært god, og antyder at simleandelen har vært lavere enn antatt, samtidig som uttaket av simler har vært relativt høyt.

Forventet kalvetilvekst i 2018 forventes å bli noe lavere enn de to foregående år, som følge av redusert bestandsstørrelse, samt at det erfaringsmessig sjelden blir svært god kalvetilvekst flere år på rad.

Saksbehandler ønsker å påpeke at fastsatt kvote for 2018 er i tråd med bestandsplan for Hardangervidda villreinområde 2017-2021. Bestandsplanen for Hardangervidda villreinområde ble godtatt i enstemmig vedtak i Villreinnemnda den 20.04.2017.

Bestandsplanen har følgende målsetninger:

Hovedmål: - produsere 2.000 – 2.500 kalv årlig (målt ved kalvetelling)

Delmål: - simleandelen på 40% (målt ved strukturtelling)

- bestandsstørrelse maks 12.000 før kalving.

- holde en mest mulig stabil bestandsstørrelse over tid.

Fastsatt kvote legger opp til et moderat uttak av simler, for å øke bestandens produksjonsevne kommende år. Retningslinjene i bestandsplanen og det vurderte avviket mellom reell bestandssituasjon og vedtatte bestandsmål tilsier at det bør legges opp til en bestandsvekst høsten 2018.

Villreinutvalget sendte kvoteforslaget ut på høring før de sendte inn endelig forslag til kvote

til villreinnemnda. 42 vald (tilsvarende 55 % av tellende areal) svarte på høringen:

- 70 % støttet kvoteforslaget
- 11 % ville ha lavere kvote
- 19 % ville ha høyere kvote

Villreinutvalget mener at villreinbestanden og villreinforvaltningen alltid vil være et ustabilt system på grunn av årlige variasjoner og usikkerhet knyttet til kalvetilvekst, jaktuttak og stammestørrelse. Villreinutvalget mener derfor at forvaltningen må snu seg i takt med årlige variasjoner i netto tilvekst, og at forvaltningen i framtiden må godta et system med relativt store årlige variasjoner i kvotestørrelsen. Dette må sees på som et sunnhetstegn i forvaltningen og ikke et tegn på at forvaltningen er ute av kontroll. Et ustabilt system krever fleksible forvaltningsopplegg.

Villreinnemnda støttet villreinutvalget sine vurderinger og godkjente villreinutvalgets kvoteforslag for 2018 i enstemmig vedtak. Villreinnemnda bemerker også at et stort flertall av valdene som har svart på utvalget sin høring støttet kvoteforslaget, og mener dette skal tillegges vekt ved endelig vedtak."

Villreinnemnda har i sak 2518 opprettholdt sitt opprinnelige vedtak og oversendt saken til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Direktoratets vurdering

Villreinnemnda har i medhold av forskrift 8. januar 2016 om forvaltning av hjortevilt § 28 foretatt en kvotefordeling. Dette er gjort med henvisning til bestandsplanen for Hardangervidda, og i samsvar med villreinutvalets tilråding.

Når villreinnemnda fastsetter kvote, skal denne baseres på godkjent bestandsplan. Selv om godkjent bestandsplan foreligger kan det likevel fremmes forslag til ny fellingskvote med bakgrunn i bestandsplanen og en vurdering av bestandsutviklingen.

I følge lov om naturens mangfold (naturmangfoldloven) er målet at arter skal ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Selv om det er vanskelig å beregne nøyaktig fellingsprosent og nøyaktig prosent for naturlig avgang, anser vi ikke at fastsatt kvote truer villreinbestanden på Hardangervidda, og slik sett ikke er i strid med naturmangfoldloven, jf §§ 8-12.

Vi kan heller ikke se at forslaget fra klagerne medfører redusert uttak av simler slik de hevder, men vil framheve at nemndas vedtak (og utvalets tilråding) støtter godt opp om ønsket om å teste flest mulig voksne dyr felt under jakt med tanke på undersøkelse av forekomst av skrantesjuke (CWD).

De punkter i klagen som berører den framtidige forvaltningen av villreinbestanden på Hardangervidda anses ikke å være en del av klagegrunnlaget for kvotefastsettingen for sesongen 2018, og berøres derfor ikke videre.

Vedtak

Med hjemmel i forskrift om forvaltning av hjortevilt, avvises klagen fra utmarkslag i Tinn. En kvote på 1500 dyr for Hardangervidda villreinområde opprettholdes for jakta 2018, i tråd med vedtak gjort av villreinnemnda for Hardangerviddaområdet 26. april 2018.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Knut Morten Vangen
seksjonsleder

Erik Lund
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.